Ч. 192 (14.089). Львів понеділок 22. липня 1935. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“ Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Засідання Центрального Комітету УНДО.

В суботу, 20-го липня ц. р. відбулося засідання Центрального Комітету Українського Національно-Демократичного Обєднання, на якому обговорено цілу низку актуальних політичних справ, зокремаж найважніші справи звязані з виборами до законодатних установ. Загальний інформаційний реферат про останні політичні події виголосив ред. **В. Мудрий**, про господарську політику інж. **Ю. Павликовський**, а про виборчі справи ред. **Володимир Целевич.** У засіданні ЦК взяло участь у характері гостей кількох представників повітових партійних комітетів

ВИБОРИ ДО СЕНАТУ.

ПРИГАДКА

У вчорашньому числі „Діла“ були подані школи, яких покінчення управнює до голосування при виборах до сенату. У звязку з тим подаємо докладніше зміст оповіщення, яке розліпило львівське староство ґродське на мурах м. Львова. А саме згідно з тим оповіщенням, крім осіб, що покінчили подані нами школи, мають право голосування, якщо його викажуть, також ті особи, які без огляду на свій науковий ценз, є чинними учителями, що мають дипльоми (свідоцтва) управнюючі їх до навчання в прилюдних школах народніх і середніх загально освітних і вчительських семінаріях. Всі ці особи, що мешкають у Львові та яким прислуговує з титулу освіти право голосування до сенату, мають *найдалі до 27. липня ц.* р. зголоситися у своїх дільницевих міських урядах в год. 17—20. вечором та при допомозі документів доказати своє виборче право до сенату. Ці уряди доконуватимуть на підставі тих документів реєстрації виборців до сенату. Всі, які не зголосяться до того часу, не матимуть права вибирання до сенату. Подібні оголошення дадуть наневно всі волосні і міські управи на провінції. Наші виборці, які з титулу своєї освіти управнені до голосування, повинні оголошених речинців реєстрації допильнувати і зареєструватись. Звертається увагу, що явка особиста не є доконечна, отже члени рідні можуть себе взаїмно заступати.

Бувші старшини (активні і резервові) австрійської армії, якщо викажуться документами старшинського ступня, мають теж право вибирання до сенату і тому повинні також зареєструватися.

Хвиля протестів проти ощадностевих декретів.

АРЕШТУВАННЯ 1.534 ОСІБ.

ПАРИЖ, ПАТ. У галі Бюйє відбулась дуже бурхлива маніфестація комбатантів проти декретів уряду. В маніфестації взяло участь дуже багато осіб так, що галя була виповнена вщерть, решта комбатантів стояли на дворі і слухали промов бесідників через меґафони. Преса пише, що число демонстрантів доходило від 15 до 30 тисяч. Комуністи не допустили до голосу провідників конфедерації комбатантів, міністра емеритур Ріволета висвистали і не дали йому говорити. Зібрані не дозволили теж промовляти делеґатові національного союзу комбатантів Ґаяндові, зате прихильно повитали делеґата комбатантів-урядовців Рамада, який накликував до вуличних демонстрацій.

Після цього віча національний союз комбатантів оголосив комунікат з покликом до членів, щоб не брали участи в маніфестаціях, які орґанізує національна конфедерація комбатантів.

Управа національного союзу воєнних інвалідів рішила зорґанізувати акцію з протестом і піддержати акцію національної конфедерації комбатантів проти ощадностевих декретів.

ПАРИЖ, ПАТ. Підчас маніфестацій у Парижі поліція арештувала 1534 особи, яких відвозила поліційними самоходами до поблизьких комісаріятів.

„Пті Парізієн“ пише, що шістьох поліцаїв і 20 маніфестантів було ранених.

Прем. Ляваль відбув нараду з міністром внутрішніх справ Паґаньон, який поінформував премієра, що 8 осіб притягнено до відповідальности за зневагу й опір владі, інших випустили на волю. Арештовані будуть відповідати за участь у заборонених маніфестаціях. Влада веде теж слідство проти чужинців, яких арештували підчас маніфестацій. Їх виселять мабуть з Франції.

За вдержання незалежности Абісинії.

ЛЬОНДОН. ПАТ. „Таймс“ повідомляє з Токіо: Недавно засноване товариство для дослідів Абісинії, якого головою є Тояма, провідник крайньої правиці, надіслало до абісинського міністерства закордонних справ телеґраму з покликом вдержати незалежність Абісинії.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Райтер повідомляє, що торговельна палата в Осака дістала великі замовлення від Абісинії на шаблі.

МАСОВИЙ НАПЛИВ ДОБРОВОЛЬЦІВ.

ПАРИЖ. ПАТ. „Дейлі Телеграф“ повідомляє з Адіс-Абеби, що промова цісаря у парляменті викликала підйом патріотичного духа. Заснували патріотичну орґанізацію „Обєднання абісинського народу“, яка має 173 відділи в краю. Головою орґанізації є один з церковних достойників. Члени орґанізації походять з усіх верств суспільности.

РИМ. ПАТ. Італійський посол в Адіс-Абебі склав в абісинськім міністерстві закордонних справ гострий протест проти промови цісаря у парляменті. Італійський посол заявив, що повідомить абісинський уряд про дальші рішення свого уряду.

ФРАНЦІЯ ПРИПИНИТЬ ЗАЛІЗНИЧИЙ РУХ В АФРИЦІ?

КАЇРО, ПАТ. З Адіс-Абеби повідомляють: Абісинський уряд звернувся до французького посла в Адіс-Абебі з питанням, як Франція поступить на випадок, коли воєнна акція загрожуватиме залізничому шляхові, який лучить порт Джібуті зі столицею Абісинії. Здогадуються, що з вибухом війни Франція припинить залізничий рух. Уже тепер цілий табор стягнули до Джібуті.

КАЇРО, ПАТ. Міродатні кола запевняють, що через Суезький канал переплило дотепер 120 тисяч італійців, 10.000 їде до східної Африки.

ДЖІБУТІ. П.А.Т. У Джібуті щасливо осів італійський гидроплян „Кант 501“ з летуном та іншими членами залоги.

Кольоніяльні завдання Італії.

Мусоліні не боїться нікого.

„Еко де Парі“ оголосило інтервю з Мусоліні. Слід запитати — заявив Мусоліні — чи Европа може ще кольонізувати, що довгі віки було доказом її великости. Якщо Европа уже не може, надійшла година її упадку. Чи Ліґа Націй буде трибуналом, перед яким мурини і нерозвинені народи будуть позивати великі народи і стане парляментом, у якім Европа зігне перед правом числа?

Італія переконана, що накине свою волю. Мусоліні підкреслив, що кольонізаційне діло Італії щойно почалось і слід йти наперед.

На питання чи крім абісинської справи — вдержання незалежности Австрії буде головною проблемою італійської політики, Мусоліні відповів: так.

При кінці серпня італійська армія відбуде великі маневри в північній Італії, в яких візьме участь 500 тисяч вояків. У жовтні Італія матиме мільон вояків під зброєю. Не боюсь нікого — заявив Мусоліні.

ГОСТРИЙ ОСУД ПРОТИЦЕРКОВНОЇ БОРОТЬБИ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 22. 7. ПАТ. З доручення церковної влади відчитали вчора з проповідниць усіх церков у Німеччині статтю „Оссерваторе Романо“ з дня 15. липня ц. р. Статтю передрукував урядовий щоденник берлінської епископської курії зі вступом. У вступі кажеться, що останні заяви заторкують дуже важливі проблеми для німецьких католиків, які обговорює конкордат. Тому в „Оссерваторе Романо“ появилась відповідь найбільше компетентних чинників католицької церкви. Хід думок цієї відповіди такий: Німецькі католики переживають тяжку годину, яка змушує їх до оборони догм і католицької етики. Це положення є незгідне не тільки зі заявою канцлера, яку склав при перебрані влади, в якій говорилось про пошану свободи католицького віроісповідання, але суперечить теж конкордатові. Міродатні католицькі кола міркували спершу, що акцію проти церкви ведуть відомі елементи, які поширюють протицерковні гасла, між якими виступає теж Розенберґ. Здогадувалися теж, що німецький уряд стоїть осторонь від цієї акції і тимбільше її не інспірує. Тепер прийшли нові події, які вказують на урядовий характер ворожих настроїв.

І так „Оссерваторе Романо“ вказує на промову мін. Фріка з 7. липня ц. р., який покликуючись на конкордат говорив, — що німецькі католики обовязані приняти закон про стерилізацію. Цей закон не можна погодити з божим правом, урядова заява викликала велике затривоження тимбільше, що покликується на конкордат. Це викликує хіба тільки зачудування — пише „Оссерваторе Романо“ і є одночасно юридичним та атеїчним абсурдом домагаючись, щоб церква була знаряддям держави у відношенні до закону, який поборює. Заборона, щоб священики не обговорювали цих проблем, суперечить з конкордатом, який запевнює свободу віроісповідання і публичне навчання засад релігії.

Промова мін. Фріка не дасться погодити з конкордатом. Вкінці „Оссерваторе Романо“ вказує на нарушення конкордату обмеживши діяльність католицьких союзів і католицької преси. Одночасно толерується пресову пропаґанду, яку ведуть чинники ворожі християнству.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА У РАДОМІ.

РАДОМ, 22. 7. ПАТ. Вчора коло год. 10-ої рано вивернувся особовий поїзд на стації Радом, який їхав з Дембліна. Три ваґони перевернулись. Одна особа вбита, кільканацять ранених. Влада веде слідство. Залізничий шлях знищений на просторі 80 м., перерви в залізничому русі не було.

Причини залізничої катастрофи покищо не устійнено. Прокуратура і залізнича влада веде слідство. В катастрофі ранено 20 осіб, яких перевезли до шпиталю св. Казимира в Радомю. Кільканацять осіб легше ранених. Рани перевязало на місці поготівля Суспільної Обезпечальні. Прізвища вбитої особи покищо не устійнили, бо тіло змасакроване.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Велика Хартія Праці в Америці.

Ню Йорк, 5. липня 1935.

Це законопроект сенатора Вагнера у вашинґтонському конгресі. Вагнер ще за часів президента Куліджа приготовляв його, побивався за нього за Гувера, аж ось діждався, що його в пятницю 5 липня підписав през. Рузвельт. Вагнерів законопроект називається „Державний Акт про Умовини Праці". Вілям Ґрін, президент Американської Федерації Праці назвав цей закон „Великою Хартією Праці у Злучених Державах".

З огляду на те, що українське громадянство Америки це майже виключно фізичні робітники і для них ця справа має життєве значіння, варт усьому нашому загалові познайомитися з цим актом. Це тимбільше, що закон стоїть на становищі признати робітничі юнії як правильні підставові робітничі організації і рахується з ними, як з колективним правним тілом.

Подібно, як американська Деклярація Незалежности з 1776 р. зачинається й закон про умовини праці фільософічним вступом, бо каже: „Підприємці заперечують робітникам право до організування та відмовляються переговорювати колективно. Це викликає страйки й інші заворушення та неспокої в промисловому житті, а це знову зменшає видатність, безпечество і можливість товарообміну; шкодить доплив0ві та перерібці сирівців та впливає некорисно на ціни продуктів; так само обнижує непомірно вартість і ціну праці.

„Нерівна сила при торгах між підприємцями та робітниками, які не мають повного права organізування, а з тим і повного права ставати до контракту з підприємцями, зорганізованими у корпорації чи інші товариства власників, спиняє нормальний хід торговлі і викликає економічні депресії: це спричинює знижку робітничої заплати.

„Досвід виказав, що правна охорона права робітників до організації і колективних переговорів забезпечує торговлю від потрясень, бо... заохочує приязне налагнання промислових спорів у справі платень, годин праці та інших умовин праці і установляє рівну силу в переговорах між підприємцями й робітниками.

„З вище наведених причин нехай це стане політикою Злучених Держав усунути причини деяких основних перешкод у житті торговлі; злагіднити ті перешкоди, коли вони притрапилися в такий спосіб, щоби завести звичай і засаду колективних (збірних) переговорів; щоби забезпечити робітникам повне право стоваришення та організування себе і назначування з вільного вибору своїх представників для переговорів про умови й умовини праці та про справи для спільної допомоги чи забезпеки".

Щоб усе те осягнути, закон установляє Раду Умовин Праці, складену з трьох членів, іменованих президентом на час 5 літ, з платнею по 10.000 дол. річно, з обовязком управильнювати відносини між підприємцями й робітниками, коли хто з якогонебудь боку до цієї Ради віднесеться. Головно має Рада обовязок спинити або осудити несправедливі практики чи надужиття праці. Такі несправедливі практики є прикладово вичислені в законі, як ось: спроби перешкаджати робітникам в організуванні та в переговорах з підприємцями; спроби опанування робітничих організацій одиницями, все одно чи підкупством чи іншими способами; спроби спиняти чи зниохочувати робітників від членства в організаціях; відправляти з роботи когось за зажалення проти надужить; відмовлятися переговорювати колективно з робітниками і т. п.

Закон забороняє підприємцеві переговорювати з одиницями в робітничих справах, коли більшість робітників в якімсь підприємстві вибрала від себе представників до переговорів про платню, умовини праці, години праці і т. п. Колиб часом зайшло питання, хто вибраний таким представником, тоді Рада має обовязок вирішити цю справу і її рішення має обовязуючу силу.

Щоби Рада могла все те виконати, то треба, щоб інтересовані сторони до неї з такими справами зголосилися. Тоді Рада призначує день на переслухання сторін перед собою, або делеґує когось до переслухання, а візваний свідок мусить явитися так, як у суді. Рішення Ради є обовязуючі, а коли хтось не повинується тому, Рада взиває відповідний окружний федеральний суд, щоби цією справою займився так, як кожною іншою спірною справою і судця видає вирок відповідно до свого розуміння. Проти рішення Ради як і проти рішення суду можна внести відклик до вищих судових інстанцій. Колиб хто пробував перешкаджати Раді у виконанні її круга ділання, може бути покараний грошевою карою до висоти 5.000 долярів.

Після вичислення всіх компетенцій Ради та можливостей для організованого робітництва є спеціяльна постанова закону, яка звучить: „Ніщо в отсьому законі не треба розуміти так, начеб він спиняв або перешкаджав у праві до страйку".

Отже ввесь закон є лише для помочі робітникам. Але, як хто хоче вести промислову війну, закон не перешкаджає.

Та не зважаючи на те, треба сподіватися, що якраз буде це обовязок Ради полагоджувати ріжні непорозуміння між підприємцями й робітниками з правом візвати суд на виконання своїх рішень, а це значно зменшить можливість безупинних забурень у промислі. Закон перешкодить комуністичним вертільникам розбивати юнії, перешкодить підприємцям творити свої компанічні юнії і перешкодить дальше опановування юній нераз людьми з півсвіту, коли лише члени юній схочуть візвати на поміч Раду Умовин Праці.

С. Демидчук.

Засоби й можливости розбудження і плекання людської енерґії.

Стаття відзначена на конкурсі „Діла".

До високого літання
Ненастанно пробуй крил,
Нині вчися побіджати —
Завтра певно побідиш! І. Франко.

Слабим і безборонним ествoм приходить на світ людина. Супроти нас юрба ворогів, недуг, сила небезпек.

Ми безнастанно у вогні боротьби за наше істнування, за наш добробут: за хліб і воздух, за світло і тепло, за здоровля душі і тіла, за нинішне і майбутне. Ми без упину ведемо сувору і грізну боротьбу, примушені до неї безпощадною і невмолимою **Природою!** А боронитись мусимо, бо тут, як і в кожній боротьбі, перемагає тільки сильніший.

Боронимось, довіряючи один одному, взаїмно себе спомагаючи; боронимося, звязуючись союзами родини, суспільности, держави. Навчаючи себе й інших, коли працюємо, будуємо, щадимо, коли любимо і віримо, — ми боронимося. Боронимось у великій мірі досвідом і мудрістю минулих поколінь, чеснотою і розумом. Отже **наука** є немовби нашою ослоною і щитом, зброєю в боротьбі і знаряддям чину.

І отсе все, отсей наступ і наша оборона, наші втрати і перемоги, цілий цей шлях безмежної радости й неописаного суму — отсе є **життя!**

Страшна і безнадійна булаб ця боротьба людини, колиб Творець не обдарував нас безцінною зброєю, не дав нам — **Духа!** Через його безсмертну міць, через людського духа невідгадану могучість і потугу, ми стали панами світа і гордо ставимо чоло усьому, що часто видається непоборним. З духа родяться інші сили: **воля, характер,** яких вислідною силою є **енерґія.**

Якжеж вони повстають, як родиться і що є ця воля, як оформлюється характер — і як очеркнути енерґію?

Про волю говоримо тільки там, де є ясно і виразно свідомі не тільки цілі нашого ділання, учинків, але також і пригожі до цього засоби. Дійсна воля може витворитися у людини щойно внаслідок повстання певних понять, почувань. Конечно є, щоб ця істота уявляла собі, чого вона прагне чи бажає, крім інших потрібна є також здібність, можливість порівнювання і т. п.

Маленька дитина, не маючи про все те ніякого поняття, якій чужий є зовнішній світ, чужа ще й незнана власна особовість, власне „я", — вона не може свідомо нічого бажати, отже не має волі. Дитина виконує якісь рухи, жести, але вони є тільки виразником несвідомої волі, є рухами автоматичними, інстинктовними, проявами т. зв. одідиченої несвідомої волі. Воля може виявлятись у людини активно або неґативно. Активна, діюча воля є тоді, коли ми свідомо під впливом нашого хотіння виконуємо якийсь рух, чин, чи виразом нашого лиця даємо вислів цієї волі, наприклад притакуючи, заперечуючи. Є неґативна тоді, коли ми свідомо здержуємо якийсь рух чи слово, — це обяв нашої волі, хоч для постороннього часом навіть незамітний.

Само оконечне вирішення творить властивий акт волі. Через часте повторювання якихсь актів волі, волевих чинностей, вони стають щораз більше нашими постійними прикметами.

Коли йде про якісь фізичні чинности, тоді виконуємо їх лекше, швидше і справніше, також само, коли ми навчимось панувати над афектами, нашими пристрастями і поривами, тоді здобуваємо самовладу, до чого конечна нераз тяжка душевна боротьба, тяжка перемога самого себе. Цьому опануванню себе самого, здобуттю цієї самовлади треба присвятити якнайбільше сил, якнайбільше часу і зусиль. Бо від цього залежна буде вся наша вартість, значить: і роля, яку в житті прийдеться нам відогравати.

Колиж ці засади, по яких ідуть наші вирішення, постанови, переняли й пересякли нас так, як то кажуть, до крови й кости, так виразно, що цей напрям нашої волі є наявно означений і навіть для посторонніх помітний, тоді витворилося в нас те, що називаємо — **характером.** У характері є завершений досвід нашого життя, він є сумою і збірною моральних і етичних правил і засад, які так тісно злилися, зрослися з нашою особовістю, що інакше в якімсь данім випадку ми поступити не в силі. Тому характер доходить звичайно до повного свого оформлення й розвитку в дозрілому віці. Хоч буває, що багато людей ніколи не доходить до розвитку сильного та рішучого характеру. Тут мусимо рішуче відкинути ріжні теорії про злогадну незмінність характеру, які кажуть, що прийшовши на цей світ, приносимо якби готовий характер.

По прочитанні попередніх рядків неодному уважному читачеві насунулось питання — про свободу волі. Чи воля людини рішає свобідно, самостійно?

До цього питання можна підходити з ріжного становища, з психольоґічного, метафізичного й етичного.

Прихильники метафізичного розуміння свободи волі стоять на становищі індетермінованої волі, себто волі, що стоїть поза законом причиновости, який панує над усіми фізичними проявами. (Теорія індетермінізму). Проти цього розуміння стоїть теорія детермінізму, який визнає несвобідну волю, що підлягає законові причиновости.

Новітні досліди фізики, астрономії, наук фільософічних та біольоґії принесли такі нові поняття, що можна сказати: обернули все горі дном — та тут годі про це говорити. Я тільки для зрозуміння начеркую контури деяких отсих питань.

З психольоґічного становища свобідний, значить: без зовнішнього почування та внутрішнього примусу. Кожний акт волі, який виконуємо у повному посіданні наших духових сил, без почування примусу, є нашим свобідним рішенням. Перед кимсь актом нашої волі, якимось учинком маємо пересвідчення, що ми моглиб ще й інакше зробити, а після учинку маємо певність, що наше рішення могло ще інакше випасти, колиб ми цього бажали. Отже з психольоґічного становища **свобода людської волі є незаперечним фактом.**

Але цю свободу волі, моральну свободу, так само як політичну свободу і як усе, що тільки має якусь ціну на світі, мусимо здобувати у завзятій боротьбі і безупинно боронити. Не буде свобідним той, хто на цю свободу не заслуговує. **Бо свобода не є ані фактом ані законом; вона є тільки нагородою за дійсну працю, найвищою нагородою, яка дає найвище щастя.**

Звязавши отсі всі пояснення, критерії і розважування, — якимиж словами очеркнело прикмети того, що називаємо *енерґією*.

Як я вже згадував, це є вислідна, сума цих наших сил духових, волі і характеру. Це ніщо інше, як повня сили фізичної (не завжди) і моральної, міць характеру, тугість і незломність волі витревалої, здібної і готової все до чину! Це значить, що істотна, правдива, творча енерґія виявляється тільки в поміркованій може, але тяглій, безперервній натузі — а не доривочній, не у запалюванні „соломяних вогнів".

Тільки енергія творить цілковиту, вартісну людину — 100-процентову людину. Без неї найкращі дари інтелекту лишаються безплідними, отсими біблійними закопаними талантами. Можна сміло поставити твердження, що все, що створено на землі, все добро і красу, створила тільки — *енергія*.

На вступі цього відділу мусимо сказати, що кожний має досить енергії — тільки мусить її уживати! Не говорю тут про людей хорих, чи то психічно чи якимись тілесними недугами — це само зрозуміле. Хоч і тут були занотовані в історії винятки, що люди тяжко хорі творили нераз безсмертні діла.

Як жевріючу у нашому нутрі енергію розбудити, як дати їй розмах, це є одним із найважніших проблем людства.

До розбудження енергії мусимо забратись так, як до якогось лічення — систематично. Передусім кожний повинен провірити межі своєї видатности. Наприклад хтось виконує денно якусь працю, то нехай провірить найбільшу денну видатність, найбільшу спроможність цієї праці. Коли ми — на нашу думку — зійшли до найвишого ступня, а нічний відпочинок цілковито нас привернув до нормальної сили, працездатности, тоді можемо сказати, що ми осягнули вершок нашої видатности.

При праці уникаймо надмірного перемучення. Нераз трапляється нам виконувати якусь працю, врешті чуємо сильне змучення. Одначе останнім зусиллям волі поборюємо це змучення і працюємо далі. І здається нам навіть, якби ми стали свіжими... Та треба знати, що наш організм має такі резерви енергії, але краще є цього залізного капіталу не рухати.

Працю нашу перериваймо хвилевим відпочинком. Через те настає у нашім організмі відпруження; і нехай воно буде хочби яке коротке, то воно є для нашої нервної системи дуже корисне. На цім способі праці базується метода тайльоризації праці (винахід америк. інж. Тайльора про розподіл праці).

Деякі галузи праці можна штандаризувати — себто виконувати їх згідно з якимсь раз устійненим, випробованим взірцем. Через те заощадимо багато сил та енергії.

Ясно означені цілі чи ідеї причиняються вельми видатно до нашої ударної сили, до розмаху нашої творчости. В дійсности мало людей іде просто до якоїсь ясно означеної мети. Зясуймо собі нашу ціль і мету, нашу ідею, яка має завершити наш довголітній труд — а тоді йти до неї просто і сміливо та з тим захопленням, яке дає свідомість, що до мети щораз ближче...

Свою працю треба полюбити, підшукувати у ній цікаві сторінки, тоді вона буде вдвоє швидше йти та крім цього дасть нам внутрішнє вдоволення.

Добрий осяг нехай буде нашою привичкою. Віра в успіх родиться зі спомину про попередні успіхи. Практично беручи справу, ставмо собі з початку завдання, де ми є певні доброго висліду. Опісля переходім до тяжчих, покінчуймо їх переможно, а тоді аж берімся за найтяжчі!

Навчаймося скупчувати, спрямовувати нашу увагу і думки тільки на намічену ціль! Ніяка умовина не є така конечна для переведення добре обдуманого пляну чи завдання, як отся. А здібність ділати скоро і певно у полагоджуванні наших плянів є також тільки привичкою, якої люди через вправу таксамо набувають, як подібних інших привичок.

Трапляється, що при деяких починах навіть найбільшої ваги, вичерпується наше зацікавлення та захоплення. Ми тратимо силу при частих безплідних зусиллях. Тому берімся відразу до найтяжчого, коли ще свіжі сили! Рішаймо й уважаймо ці рішення за оконечні, невідкличні! Бо мучить звичайно непевність, чи саме це було вказане зробити. Працюймо коротше, але зате інтенсивно, видатно! Працюймо врешті у згоді з нашими силами, а не проти них.

І накінець найважніше: того, чого хочемо, мусимо поважно і *направду хотіти*.

Треба провірити своє „я", вишукати якусь особливість, талант чи здібність, якою ми відріжняємось від інших, розвинути те, щоб воно було краще, як пересічне.

Зачату працю скінчити; нескінчене, невиконане завдання лишає все по собі якесь невдоволення, якийсь несмак; причина в цьому, що раз напружена наша увага не знайшла належного заспокоєння. Це так, як ненасичений голод.

Одначе не слід прямувати до відпочинку, як до мети. Відпочинок є і повинен бути тільки засобом оживлення нашої енергії — до нових завдань, до нового труду!

*

Бо треба собі уявити, що кожний з нас є спадкоємцем безчисленних минулих поколінь та кожний з нас несе також відповідальність за безчисленні чергові. Особливо у цім нашім теперішнім лихолітті.

Так треба розуміти ціль життя. Бо воно не є даром — а завданням!

Д-р Степан Дмоховський.

Львів.

Виконавчі розпорядки до виборчої ординації до сойму і сенату.

(Докінчення).

ВИКОНАВЧИЙ РОЗПОРЯДОК ПРО СПИСКИ ВИБОРЦІВ ДО СОЙМУ.

На якій основі виготовляється списки виборців? §. 1. 1) Списки виборців до сойму виготовляється на основі реєстрів, які ведуть волости по думці розпорядку міністра внутрішніх справ з дня 23. травня 1934. р. про мельдунки і книги населення (В. З. ч. 54. поз. 489). — 2) Особи, які прибули до волости з метою замешкати і не вписані ще до реєстру мешканців, будуть поміщені у списку виборців на основі замельдування (зголошення замешкання) та предложення вимельдування з попереднього місця замешкання. — 3) Особи, що покинули волость, але яких ще не счеркнено з реєстру мешканців, не будуть поміщені у списку виборців старої волости, коли покинення ними волости буде стверджене відповідним вимельдуванням або повідомленням про виїзд.

Які особи мають бути поміщені у списку виборців? §. 2. У списках виборців будуть поміщені польські горожани, що скінчили 24 роки життя і мешкають у волості найменше від дня попереджуючого день розписання виборів.

ВИКОНАВЧИЙ РОЗПОРЯДОК ПРО СПИСКИ ВИБОРЦІВ ДО СЕНАТУ.

Хто виготовляє списки виборців до сенату?

§. 1. Списки виборців до сенату ведуть повітові власти загальної адміністрації, себто повітові й городські старости.

Які особи мають бути поміщені у списку виборців?

§. 2. До списку втягається польських горожан, яким у день перед розписанням виборів до законодатних установ прислуговує право вибирання до сенату.

Школи, яких укінчення дає право вибирання до сенату є вичислені в окремих залучниках до цього розпорядку.

Пояснення: Виказ шкіл є дуже обширний і ми з недостачі місця його не поміщуємо. Загальні пояснення про те, які особи мають право вибирання з титулу освіти, подали ми у виборчій ординації до сенату. Тут лише зазначимо, що покінчення Українського Університету в Празі, Українського Педагогічного Інституту в Празі, чи Української Господарської Академії в Подєбрадах не дає права вибирання до сенату.

Хто мусить доказати, що йому прислугує право вибирання до сенату? §. 3. Горожани, які мають право вибирання до сенату з титулу особистої заслуги або з титулу освіти, будуть втягнені до списків, коли докажуть, що їм прислугує це право.

Горожани, які мають право вибирати до сенату з титулу довіря горожан, будуть втягнені до списків з уряду.

Пояснення: Право вибирання з титулу освіти доказується предложенням свідоцтв покінчення вищих шкіл.

Обіжники міністра внутрішніх справ. Міністр внутрішніх справ видав крім виконавчих розпорядків ще два обіжники у виборчих справах. Обіжник ч. 38. з дня 11. липня 1935 подає інструкцію про виготовлювання списків виборців до сойму, обіжник ч. 39. з тієї самої дати містить інструкцію про ведення списків виборців до сенату. Не подаємо змісту тих обіжників, бо вони дають вказівки властям про техніку виготовлювання списків до сойму й сенату.

КАРНІ ПОСТАНОВИ ЗА ФАЛЬШУВАННЯ ВИСЛІДУ ВИБОРІВ.

Новий польський карний кодекс з 11 липня 1932 р. у розділі XX. вичислює в артикулах 118. до 124. такі проступки проти голосування в публичних справах:

Арт. 118. Хто безправно впливає на вислід голосування, зокрема: а) виготовлює листи голосуючих, поминаючи управнених, або вписуючи неуправнених; б) уживає підступу, щоби неправильно виготовити листи голосуючих; в) ушкоджує, укриває, змінює або підроблює протоколи або інші документи, що відносяться до голосування; г) віддає голос не маючи до цього права; г) допускається надуживання при прийманні чи обчислюванні голосів — підлягає карі вязниці або арешту до 5 літ.

Арт. 119. Хто насильством, погрозами або підступом перешкоджує: а) відбути збори, що попереджують голосування; б) свобідне виконування права голосування; в) голосування чи обчислювання голосів — підлягає карі вязниці або арешту до 5 літ.

Арт. 120. Хто уживає насильства, безправних погроз або підступів, щоби вплинути на спосіб голосування управненої особи, або щоби відтягнути її від голосування, підлягає карі вязниці або арешту до 5 літ.

Арт. 121. Хто дає або обіцяє дати маєткові чи особисті користи управненому до голосування або іншій особі, щоби в цей спосіб вплинути на спосіб голосування, чи на те, щоби хтось не голосував — підлягає карі вязниці до 5 літ.

Арт. 122. Коли управнений до голосування приймає маєткову або особисту користь для себе або для іншої особи за голосування в умовлений спосіб, або за те, щоби не голосувати, чи домагається такої користи, підлягає карі вязниці до 5 літ.

Арт. 123. Хто приймає маєткову або особисту користь для себе або іншої особи за впливання на спосіб голосування управненого, або за те, що не буде голосувати ,або такої користи домагається, підлягає карі вязниці до літ 5.

Арт. 124. Хто всупереч постановам про тайне голосування запізнається зі змістом чужого голосу, підлягає карі арешту до 1 року або грошевій карі .

Пояснення: Коли підчас виборів відбуваються заборонені карним законом фальшування висліду виборів, слід внести проти осіб, які їх допускаються, карне донесення до прокуратури при окружному суді. Перед внесенням карного донесення треба засягнути поради в українського адвоката, щоби не наразитися на неприємности, а навіть на кару за неоправдане донесення.

СВОБОДА ПЕРЕДВИБОРЧИХ ЗБОРІВ.

В часі виборів до сойму й сенату істнує свобода зборів. Виглядає вона ось як:

На основі постанови артикулу 24. закону про збори з дня 11. березня 1932. р. віча і наради, які скликується до замкнених льокалів, щоби обговорити справу виборів і кандидатур до сойму і сенату на областях, обнятих виборами, в часі від розписання аж до дня голосування не вимагають ні дозволу, ні зголошення у влади. Коли передвиборчі віча мають відбутися під голим небом, то їх треба лише зголосити (а не просити дозволу) в адміністраційній влади (в повітовому старостві). Справ, що незвязані з виборами, не можна обговорювати на таких зборах.

Пояснення: Українські виборчі комітети повинні якнайкраще використати свободу передвиборчих зборів для доброї підготовки виборів.

Свобода передвиборчих зборів істнує в нас від 15. липня ц. р., бо в тому дні розписано вибори до сойму й сенату.

Володимир Целевич.

НОВИНКИ

— **Зміна трамваєвої комунікації.** Тому, що вул. Казимира Великого, колишню Казимирівську, будуть перебудовувати, дирекція міських трамваїв вводить такі зміни: З днем 23. липня ц. р. касує трамваєвий шлях „ч. 5“. Щоб уможливити мешканцям Жовківської дільниці і Знесіння безпосередню комунікацію з Головним Двірцем, обєднує шляхи ч. „11“ і „9“ в один шлях з числом „9“. Трамваї цього шляху з числом „9“ будуть їздити з Головного Двірця вулицями: марш. Фоша, Л. Сапіги, Вишневецьких, На Байках, Набеляка, Пелчинською, Зибликевича, Баторія, пл. Галицькою, Гетьманською, пл. Голуховських, Замарстинівською, Бальоновою, Жовківською, Волинською до Габрієлівки і назад тими самими вулицями до Головного Двірця. Трамваї ч. 9 будуть їздити що 6 хвилин. Мешканці Жовківської дільниці матимуть цю вигоду, що зможуть безпосередньо їхати на Головний Двірець і до парку Кілінського. Трамваї ч. 5 їздили дотепер що 10 хвилин.

— **Тільки 16.4 проц. подорожних платить цілу ціну.** Залізнича влада оголосила цікаві числа про рух на державних залізницях. З цих підсумків виходить, що в 1934 р. їздило тільки 16.4 проц. подорожних за нормальними білетами, решта подорожних себто 83,6 проц. користало з ріжнородних полекш.

— **Страшне знищення буревію.** Над селами Нова Гребля, Олешиці і Любачів на просторі між Ярославом і Равою Руською лютував у суботу 20. липня ц. р. вечором страшний буревій з градом. Майже дві години падав град величини ¼ кг., який совибивав вікна у кількасот домах і поранив багато осіб, які вертали з поля додому. На шляху Ярослав—Рава Руська доводилось теж припинювати кількома наворотами поїзд, бо буревій поперевертав придорожні дерева на залізничий шлях. Тому поїзд приїхав до Рави Руської з великим припізненням. Збіже на полях зовсім знищене, висоти шкоди покищо годі устійнити. — Буревій з градом лютував теж над селом Незнанів пов. Камінка Струмілова, де град знищив збіжа на великім просторі і в садах та городах овочі та ярину від 50 до 100 проц. Буревій перекинув 6 господарських будинків і кілька будинків ушкодив. Підчас бурі селянка Куликівська впала зі стогу сіна на вили, пробилась і згинула серед страшних мук.

— **Втрати японського летунства.** Щоденник „Ніші-Ніші“ повідомляє, що японське летунство понесло великі втрати за перших шість місяців цього року. І так дійшло до катастрофи 31 літаків, в яких згинуло 46 летунів, минулого року згинуло 98 летунів. Зпоміж 46 убитих летунів 20 було військових, 22 з маринарки, 4 у комунікаційнім летунстві.

— **„Поправка“ Ніягари.** Мин. тижня туристи над Ніягарою мали цікаве видовище: оце з доручення уряду розсаджено скелю, що нависала над цим славетним водопадом і мала 11 тис. тон. На цю скалу прибували американським звичаєм, не тільки новоженці, щоб серед шуму й над прірвою пережити кілька годин, все й сотні туристів і побоювалися, що вона колись з людьми обірветься вниз. Щоб цьому запобігти, скелю розсадили, вживаючи до цього 378 кг. пороху і 27 кг. динаміту, причому яких 50 тисяч видців пережило небуденну сцену уривання скелі.

— **Велика посуха в Югославії.** Від довшого часу в Югославії в кількох повітах Каринтії не стало води до пиття. Щоб рятувати людей і тварину влада приказала довозити воду автоцистернами з Люблянн.

— **Ріжні вісти.** У Берліні народній трибунал засудив 22-літню А. Коль за державну зраду на 7 років вязниці. — Уряд Іраку згодився, щоб дирекція нафтового товариства „Брітіш Ойль Комп.“ збудувала залізничий шлях, який получить Багдад і Мосуль з Малою Азією і Стамбулом. — Від спеки і буревіїв згинуло у Злучених Державах 40 осіб. — У м. Лягоре в північній Індії дійшло до сутички між музулманами та індійцями. Поліція арештувала 300 осіб. Незважаючи на заборону музулмани уладили новий великий похід і обкидали поліцію камінням. Візване на допомогу військо віддало чотири сальви до маніфестантів. Вбито чотири особи. Над містом кружляють літаки.

—o—

СПОРТ.

ЧОРНІ — УКРАЇНА 6:1 (3:1).

Україна: Гуцул; Зелінський, Воробець; Бубела, Якимів, Сиротюк; Крушельницький, Мікльош, Лисик, Краевський, Яцкевич.

По двох перемогах і одним ремісовім вислідi в останніх тижнях „заломилася“ Україна на Чорних; вислід цей нікого не заскочив, бо всі згори були приготовані на певну і ще до цего високу перемогу мистця ліги. Знаємо, що навіть дружини з вершка табелі як Гасмонея і Польонія мусіли покоритися перед Чорними 1:7 і 0:8. Гра була дуже „фер“, що належить підчеркнути; господарі мали майже цілий час перевагу, диспонують вони знаменитою технікою, на спеціяльне виріжнення заслуговують Немец і Дзівіш в нападі, Чижевський в помочі і Хмельовський в обороні. В Україні не йшло в нападі, не диво, бо на пятьох грачів у тій формації тільки оба лучники Мікльош і Краевський відповіли свому завданню, решта менше або більше слаба. В помочі дебют Бубели випав незле. Якимів був безрадний супроти доброго нападу Чорних. Сиротюк грав також слабше, як на останніх змаганнях. Ще найкраще грала оборона. Воробець певний, робив що міг, Зелінський помалу виробляється. Гуцул не поносить вини в пропущених воротах.

Суддював добре п. Бжуховський. Видців ок. 1.500.

ЧОРНІ II — УКРАЇНА II 2:1 (1:0)

В Україні II подобався Тебінка на воротах і Филипович в обороні. По довгій перерві грав знову Скрегота ще доволі осторожно. Ворота для України II добув Скрегота з карного.

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

ВЕЛИКІ ГАЙДУКИ. Рух — Варшавянка 1:0 (1:0).

КРАКІВ. Краковія — Легія 4:1 (0:0).

МИСТЕЦТВА ОКР. ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Огніско — Лехія 1:1 (1:0).

ЛЬВІВ. Гасмонея — Польонія 1:0 (0:0).

ЛЬВІВ. Погонь І Б — Чуваї 3:0 (0:0).

РЯШІВ. Ресовія — Другий Сокіл 2:2 (0:0).

ЗА ВХІД ДО ОКР. ЛІГИ.

ПЕРЕМИШЛЬ. Сян — Корона 1:1 (1:0). Ворота для Сяну добув Дигдалевич.

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ. Вакер (Відень) — Погонь 2:0 (2:0).

БУДАПЕШТ. Ференцварош — Австрія 4:2. Змагання за чашу Сер. Европи.

—o—

Дописи.

БЕЛЗЩИНА.

Відпустове торжество. — Посвячення „хрестної дороги“ на Білостоці. За останні три роки здвигнено на білостоцькому відпустовому місці Страждущої Матери Божої 14 каплиць „хрестної дороги“ Ісуса Христа. Доцільно побудовані в прегарному положенні, завершені копулою, покриті бляхою каплички містять провізоричні (олійодруки) образи Христових Страстей. Остання мурована, гарно викінчена каплиця зображає гробницю Ісуса Христа. Будова „хрестної дороги“ коштує звиш дві тисячі золотих. Дня 5. липня ц. р. у відпустове свято Страждання Пресв. Богородиці відбулось на Білостоці велике торжество благословення і першого обходу хрестної дороги. Прочани сподівалися, що приїде перемиський владика посвятити хрестну дорогу. На жаль, владика не міг прибути, тому з припоручення Єпископ. Ординаріяту довершив чину благословення о. Мирослав Ріпецький, парох у Лісках, при співучасти оо. кан. Юрія Меншівського і Вапева і Дмитра Бахівського з Корчмина. Незабутнє враження робив масовий похід прочан у супроводі церковних процесій, що переходив від каплиці до каплиці при співі страстних пісень. При кожній стаційній каплиці виголошено відповідне страстне розважання з наукою, пристосованою до теперішнього религійно-морального стану та важкого лихоліття нашого народу. Після благословення хрестної дороги о. декан Іларіон Геда з Белза відслужив торжественну Службу Божу в асисті діяконів: о. Івана Мака й Івана Гнатюка. Гарну проповідь виголосив о. декан Іван Кашубинський. Відомий церковний хор з Угринова під диригентурою п. Клима Смулки багато причинився до звеличання цьогорічного білостоцького торжества. Здвигнена „хрестна дорога“ на Білостоці сповнятиме високу місію релігійної обнови наших прочан та стане для них невичерпаним джерелом потіхи і сили у теперішніх тяжких часах.

СТРИЙ.

Зміни в учит. збор. держ. гімназії. З початком ферій перенесла Кураторія Львівської Ш. О. гим. проф. Назаркевича Матія до Бучача, Соболя Стефана до Золочева й Евгена Форостину в неозначене місце. Знов убувають нам три родини інтелігентів, а на їх місце не приходить ніхто. Понадто перейшла в стан спочинку вчителька Дрогомирецька Иосифа з Ковброва п. Стрий, а на її місце прийшла вже сусідська сила.

Ширіть наш часопис!

Театри.

Великий Міський Театр.
Нечинний.

Театр Ріжнородностей.
Понеділок, 22. VII. год. 8. веч. „Авантюра в раю“.
Вівторок 23. VII. год. 8. веч. „Авантюра в раю“.

Кіна.

АДРІЯ: „Морська потвора“ і „Бастер генералом“.

АПОЛЬО: „І. Ф. 1. не відзивається“.

АТЛЯНТИК: „Катастрофа Челюскіна“.

ВАНДА: „Секрет жінки“ і „Незнайома в телефону“.

ҐРАЖИНА: „Не хочу знати хто ти“.

КАСІНО: „Карнавалова ніч“.

КОЛІСЕЙ: „Поворот Натана Бекера“ і „Стара та нова Москва“.

КОПЕРНИК: „Серце індіянки“

МАРУСЕНЬКА: „Біробіджан“ і „Іскор“.

МІРАЖ: „Імітація життя“.

МУЗА: „Боготворена“.

ПАКС: Нечинне.

ПАЛЯС: „Світло в темноті.

ПАН: „Коли кохання панує — смерть відпочиває“ і „Були собі два гільтаї“ (Льоерль і Гарди).

РАЙ: „Якого кохання бажають жінки“.

СВІТ: „Похорони марш. Й. Пілсудського“.

СОНЦЕ: „Зле кохана“ і ревія „Гринчинська шаліє“.

СТИЛЕВЕ: „Як жити“, ревія Весела прогулька“.

УТІХА: „Бунтівник“ і ревія „Едзьо проти Юзя“.

ХИМЕРА: „Про що мріють дівчата“

Закордонне радіо.

Понеділок, 23. липня 1935.

Відень (506,8) 17.30 Концерт солістів. 22.40 Йосиф Шмідт і Ерна Зак. **Прага** (470,2) 16.30 Сальонова музика. 21.30 Бетовенівський концерт. **Париж** (1648) 12.16 Симфонічний поранок. 16.50 Спів. **Берлін** (356,7) Фортепян. 23.10 Концерт солістів. **Букарешт** (364,5) 17.00 Популярна музика. 20.15 Солісти. **Будапешт** (550,5) 17.30 Танкова музика. 18.50 Концерт оперової орхестри. **Міляно** (221,1) 20.40 Джезова музика, **Рим** (420,8) 17.20 Концерт солістів, 20.30 Княжна Годівуд — оперетка.

Вівторок, 25. липня 1935.

Відень (506,8) 19.45 Двофортепянова музика. 20.15 З опер. **Братислава** (298,8) 18.00 Концерт Шопена. 20.55 Легка музика. **Кошиці** (259,1) Авдиція для Закарпаття. **Прага** (470,2) 15.00 Сальонова музика. 16.30 Легка музика. 18.30 Пісні композиторів. **Берлін** (358,7) 19.00 Німецькі пісні. **Мінхен** (405,4) Радіоконцерт. **Будапешт** (550,5) 20.50 Симфонічний концерт. 22.20 Танкова музика. **Міляно** (221,1) 20.40 Оперетка. **Рим** (420,8) 20.40 Весела всячина. 22.00 Камеральний концерт.

—o—

Львівське радіо.

Понеділок, 22. липня 1935.

6.30 Ранішня авдиція. 8.25 Практичні вказівки. 11.57 Сигнал часу. 12.03 Метеорольогічні вісти. 12.05 Полудневий денник. 12.15 Для літнищ і живців. 13.00 Хвилина для жінок. 13.05 Грамофонові плити. 15.15 Біржа. 15.25 Експорт. 15.30 Концерт. 16.00 Авдиція для дітей. 16.15, 22.10 Мала орхестра. 16.50 Горох при дорозі — гумореска. 17.00 Арії — Олександер Беляков. 17.15 З фletом на перегони. 17.40 Смичковий квартет. 18.00 Перо, папір і чорнило — відчит. 18.15 Польща співає. 18.30 Моди. 18.40 Суспільна хвилина. 18.45 Спів. 19.05 Програма на черговий день. 19.15 Рекламовий концерт. 19.30 Рятунку — потапаю. 19.50 Що читати. 20.00 Шлюб з Балтиком. 20.10 Легка музика. 20.45 Вечірний денник. 20.55 Картини з життя колишньої і теперішньої Польщі. 21.00 Концерт симфонічної музики. 22. Спортові вісти.

Вівторок, 22. липня 1935.

6.30 Ранішня авдиція. 8.25 Практичні вказівки. 11.57 Сигнал часу. 12.03 Метеорольогічні вісти. 12.05 Полудневий денник. 12.15 Легка музика. 13.00 Хвилина для жінок. 13.05 Сальоновий гурток. 13.30 З ринку праці. 13.35 Легка музика. 15.15 Біржа. 15.25 Експорт. 15.30 Орхестра. 16.00 Скринька П. К. О. 16.15 Польські співаки. 16.30 Спів. 16.50 Гумореска. 18.00 Пристосування астрономії — гутірка. 18.10 Хвилина поезії. 18.15 Польща співає. 18.30 Технічна скринька. 18.40 Сільва рерум. 18.45 Легка музика. 19.05 Програма на терговий день. 19.15 Рекламовий концерт. 19.30 Фортепян. 19.50 Актуальна гутірка. 20.00 Хліборобські вісти. 20.10 Мала орхестра. 20.45 Вечірний денник. 20. 55 Картини з життя колишньої і теперішньої Польщі. 21.00 „Мартин скрипак“ — оперетка. 22.00 Симфонічний концерт. 22.30 Спортові вісти. 22.40 Танкова музика.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10.